

Συνέντευξη του Νόαμ Τσόμσκι στον Νικόλα Ζίβκοβιτς

«Ο καλύτερος τρόπος να ελέγχει τους ανθρώπους είναι να τους φοβίσεις!»

Ένα τα γνωστότερα αμερικάνικα περιοδικά, το New York Times Book Review, τον θεωρεί ως το «μεγαλύτερο εν ζωή διανοούμενο». Γεννήθηκε το 1928 στη Φιλαδέλφεια των ΗΠΑ. Και οι δύο γονείς του ήταν δάσκαλοι της εβραϊκής γλώσσας: η μητέρα του δίδασκε στο σχολείο, ενώ ο πατέρας στο πανεπιστήμιο. Στην Αμερική ήρθαν ως μετανάστες από την Ουκρανία. Στην ερώτηση «που μεγαλώσατε, ποιοι ήταν οι γείτονες σας», ο Τσόμσκι απάντησε: «Ήμασταν η μοναδική εβραϊκή οικογένεια στη γειτονιά. Οι γείτονες μου ήταν οι περισσότεροι Ρωμαιοκαθολικοί, Ιρλανδοί και Γερμανοί. Μεσαία και κατώτερη τάξη. Αυτό το περιβάλλον ήταν ιδιαίτερα αντισημιτικό και υπέρ της πολιτικής της ναζιστικής Γερμανίας. Για τους καθολικούς Ιρλανδούς αυτό ήταν κάτι το “φυσιολογικό”, αφού μισούσαν τους Άγγλους, ενώ το γεγονός ότι οι γερμανική μειονότητα ήταν με το Γερμανικό κατεστημένο, ξάφνιαζε ακόμη λιγότερο. Θυμάμαι, όταν έφτασε η πληροφορία ότι οι Γερμανοί μπήκαν στο Παρίσι το 1940 οι γείτονες μου, οι Γερμανοί έκαναν μεγάλη γιορτή και ήπιαν περισσότερη μπίρα από ποτέ!»

Σπούδασε φιλοσοφία, μαθηματικά και γλωσσολογία. Μετά το διδακτορικό του ανέλαβε την έδρα στο Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασαχουσέτης (MIT), όπου δίδασκε γλωσσολογία. Έχει δημοσιεύσει παρά πολλά επιστημονικά δοκίμια και θεωρείται ένας από τους πιο σημαντικούς γλωσσολόγους του 20ου αιώνα. Είναι ο πιο γνωστός στοχαστής, από τον Φέρντιναντ ντε Σοσίρ μέχρι σήμερα, στο χώρο της θεωρητικής γλωσσολογίας. Με τις απόψεις του για τη φύση της γλώσσας έχει προκαλέσει αναταραχές και σε άλλους χώρους της επιστήμης, ειδικά στην ψυχολογία και στη φιλοσοφία.

Ως ένας γνήσιος διανοούμενος δεν μπόρεσε να μην ασχοληθεί με τα σύγχρονα παγκόσμια προβλήματα. Ως προς τα πολιτικά θέματα των βιβλίων του αποτελεί τον πιο διαβασμένο και το πιο γνωστό αντιφρονούντα συγγραφέα στις ΗΠΑ. Τον θεωρούν επίσης «έναν διανοούμενο με τις μεγαλύτερες επιρροές στη Δύση», αναρχικό, ίσως τον μεγαλύτερο εν ζωή αιρετικό των

ΗΠΑ. Κάποτε επισκέφτηκε ένα κιμπούτς στο Ισραήλ, όμως αποφάσισε να μην μείνει όπως είχε σχεδιάσει στην αρχή, γιατί δεν συμφωνούσε με την εβραϊκή πολιτική ως προς τους Άραβες. Η στάση του είναι ξεκάθαρη από μια δήλωσή του: «Εκείνος που θέλει να ξέρει την αλήθεια, θα φροντίσει να μάθει τα γεγονότα».

Ο συνεργάτης του ZENITH Ζόραν Ζίβκοβιτς συνάντησε τον Νόαμ Τσόμσκι στο Βερολίνο, το οποίο ο Αμερικανός στοχαστής επισκέφθηκε για να δώσει μια διάλεξή του. Εκεί συζήτησαν πάρα πολλά θέματα και κυρίως για την επέμβαση στο Ιράκ, για το πρόβλημα του Κοσόβου, τους βομβαρδισμούς της Σερβίας, την αμερικανική προπαγάνδα, το ρόλο των Media στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης, την 11η Σεπτεμβρίου, την ισλαμική τρομοκρατία κ.ά.

Η συνέντευξη

- Γιατί το Ιράκ είναι τόσο σημαντικό για την Αμερική;

ΝΟΑΜ ΤΣΟΜΣΚΙ: Το Ιράκ, μετά τη Σαουδική Αραβία, έχει τα μεγαλύτερα αποθέματα πετρελαίου στον κόσμο. Τα Ιρακινά αποθέματα υπολογίζονται ότι είναι πολύ μεγαλύτερα από εκείνα της Κασπίας Θάλασσας. Η Αμερική απλά δεν μπορεί να επιτρέψει στον εαυτό της να χάσει τον έλεγχο πάνω στο Ιράκ. Ο Σαντάμ είχε στραφεί στους Γάλλους και στους Ρώσους, έτσι ώστε αυτές οι χώρες σε μεγάλο βαθμό έλεγχαν τα Ιρακινά πετρέλαια. Όμως το γεγονός ότι οι Αμερικάνοι κατέλαβαν στρατιωτικά το Ιράκ δεν έχει καμία σχέση με τα εγκλήματα και τη τρομοκρατία του Σαντάμ Χουσεΐν. Αυτό που τους ενδιαφέρει είναι τα Ιρακινά πετρέλαια.

- Και για ποιο λόγο βομβάρδιζαν τη Σερβία;

Ν.Τ: Στα τέλη της δεκαετίας του 1990 εμφανίστηκε στη Δύση ένας μεγάλος αριθμός καυχησιάρηδων που ισχυρίζονταν πως μπαίνουμε σε μια καινούργια ιστορική εποχή, στην οποία τα «φωτισμένα κράτη» θα φέρουν τα ανθρωπιστικά ιδανικά στον υπόλοιπο κόσμο. Και ως απόδειξη ότι το εννοούν σοβαρά, το πρώτο βήμα που έκαναν ήταν βομβαρδισμοί της Σερβίας. Σαφές; Ταυτόχρονα, οι ίδιοι άνθρωποι στην αμερικανική κυβέρνηση, οι οποίοι μιλούσαν για ανθρωπιστικά ιδανικά, υποστήριζαν ενεργά τους Αλβανούς τρομοκράτες που έκαναν εγκλήματα, που ήταν πολύ περισσότερα και μεγαλύτερα από ό,τι μας έλεγαν, και μετά κατηγορήσαν το Μιλόσεβιτς για το Κόσοβο. Έτυχε να βρεθώ στη νοτιοανατολική Τουρκία: δύο ή τρία

εκατομμύρια Κούρδους τα τελευταία είκοσι χρόνια είναι εξορισμένοι από τα σπίτια τους, ο τουρκικός στρατός κατέστρεψε χιλιάδες κουρδικά χωριά και σκότωσε γύρω στα 50.000 ανθρώπους. Αυτό είναι παραπάνω από τις συνολικές ανθρωπινές απώλειες στο Κόσοβο. Η αμερικάνικη κυβέρνηση επίσης υποστήριξε τον πρόεδρο της Ινδονησίας Σουχάρτο, που είναι ένας από τους χειρότερους εγκληματίες της σύγχρονης εποχής. Ο δικός μας Τύπος τον παίνευε και του παραχωρούσαν για χρόνια μεγάλη βοήθεια και όλα αυτά μόνο επειδή υπηρετούσε αμερικάνικα συμφέροντα. Και μιλάμε για ένα άνθρωπο που είναι υπεύθυνος για μια τις χειρότερες σφαγές που έχει δει ο κόσμος. Κι αυτό φαίνεται καλύτερα στο παράδειγμα του ανατολικού Τιμόρ, το οποίο κατέλαβε η Ινδονησία το Δεκέμβριο 1975. Τα αμερικάνικα Media ήταν γεμάτα με πληροφορίες για τις σφαγές σε άμαχους πολίτες, αλλά όχι για εκείνους στο Ανατολικό Τιμόρ, αλλά στην για την Καμπότζη του Πολ Ποτ. Ο αμερικάνικος Τύπος παρακολουθούσε τα εγκλήματα του «κομμουνιστικού καθεστώτος», ενώ τις σφαγές του αμερικανικού σύμμαχου (Ινδονησία) απλά τις αποσιώπησε.

- Πως το βλέπετε το πρόβλημα του Κοσόβου;

N.T: Υπάρχει τεράστια βιβλιογραφία γι αυτό το θέμα και το πρώτο πράγμα που παρατηρεί κανείς είναι ότι συστηματικά δεν παρουσιάζονται τα πραγματικά γεγονότα. Υπάρχει ένα βουνό από έγγραφα στο αμερικάνικο State Department, στο βρετανικό Υπουργείο Άμυνας, στο NATO και στον ΟΗΕ. Εγώ είμαι ο μόνος, απ' όσο ξέρω τουλάχιστον, που δημοσίευσα αυτά τα στοιχεία στο βιβλίο μου *The New Military Humanism: Lessons from Kosovo*. Φυσικά, τα κυριότερα αμερικάνικα Media καταδίκασαν το βιβλίο μου. Και τι αποδεικνύουν αυτά τα έγγραφα; Ενώ η βρετανική κυβέρνηση ήταν ο πιο ένθερμος υποστηρικτής της επιθετικής πολιτικής κατά της Σερβίας, από τον Γενάρη του 1999 μέχρι και μερικές μέρες πριν τους βομβαρδισμούς, οι βρετανικές πηγές ανέφεραν πως οι Αλβανοί αντάρτες του Κοσόβου έκαναν τα περισσότερα εγκλήματα και ότι είναι οι κύριοι υπεύθυνοι για τις σφαγές. Η πρόθεση τους ήταν να προκαλέσουν τη σέρβικη αστυνομία για να διαπράξει επίσης μαζικά εγκλήματα, έτσι ώστε να μπορέσει να παρέμβει η Δύση στο πλευρό των Αλβανών! Αλλά η ανθρωπιστική καταστροφή έγινε όταν ξεκίνησαν οι ΝΑΤΟικοί βομβαρδισμοί.

- Τότε γινόταν πολύς λόγος για τη «Διεθνή Κοινότητα». Τι ακριβώς σημαίνει αυτή η έννοια;

N.T: Αυτή η έκφραση πάντα χαρακτήριζε τις ΗΠΑ και τον κάθε σύμμαχο που υποστηρίζει την πολιτική της Ουάσιγκτον. Σε περίπτωση του πολέμου κατά του Ιράκ, η περίφημη «Διεθνής κοινότητα» περιορίστηκε και αποτελείται από τις ΗΠΑ, τη Βρετανία και μερικές ακόμη χώρες που ήταν υπέρ της επίθεσης.

- Συχνά γίνεται λόγος για δύο μέτρα και δύο σταθμά της «Διεθνούς Κοινότητας». Από τη μια κατηγορούν τους Σέρβους για γενοκτονία και από την άλλη...

N.T: Η γενοκτονία είναι αποδεκτή, αν την έκανε η Δύση ή οι σύμμαχοι ή οι πελάτες της Ουάσιγκτον. Η Ινδονησία σκότωσε το ένα τρίτο του πληθυσμού στο ανατολικό Τιμόρ. Οι Αμερικάνοι και οι Βρετανοί όχι μόνο που δεν εμπόδισαν τις σφαγές, αλλά υποστήριξαν το καθεστώς της Τζακάρτας. Μόνο όταν η πίεση της ίδιας της αμερικάνικης κοινής γνώμης έγινε πολύ δυνατή, διέταξαν την Ινδονησία να αποσυρθεί από το ανατολικό Τιμόρ. Αυτό έγινε το φθινόπωρο του 1999. Κοντολογίς ο στρατός της Ινδονησίας εγκατέλειψε το Ανατολικό Τιμόρ χωρίς οι Αμερικάνοι να πετάξουν ούτε μια βόμβα πάνω στη Τζακάρτα. Άρα, γίνεται και χωρίς βόμβες!

- Σε αντίθεση με τη Τζακάρτα στο Βελιγράδι έπεφταν βόμβες ασταμάτητα για 78 μέρες! Γιατί;

N. T. Ο στρατηγός Κλαρκ πρόσφατα δημοσίευσε τις Αναμνήσεις του, όπου ξεκάθαρα εξέφρασε τους στόχους και τις προθέσεις του: «Μόλις αρχίσουν να πέφτουν οι βόμβες, οι σέρβικες στρατιωτικές και αστυνομικές δυνάμεις θα αρχίσουν να εξορίζουν τον αλβανικό πληθυσμό, ακόμη και να τους σκοτώνουν». Όταν τον ρώτησαν πως θα αντιδράσουν οι ΗΠΑ σ' αυτό, αυτός έδωσε την απλή συνταγή: «Θα ρίξουμε ακόμη περισσότερες βόμβες!» Όλοι οι αρμόδιοι του Ουάσιγκτον ήξεραν ακριβώς τι μπορούν να προκαλέσουν οι βόμβες, κι όμως έδωσαν την εντολή να ξεκινήσουν οι βομβαρδισμοί...

- Παρόλα αυτά το Διεθνές Δικαστήριο αρνείται να δικάσει το ΝΑΤΟ για τα εγκλήματά του.

N.T: Γιατί έχει τις ίδιες ρωγμές και τα ίδια ελαττώματα, όπως και όλοι οι διεθνείς οργανισμοί. Ζούμε σ' έναν κόσμο στον οποίον κυβερνά η βία, στον οποίον οι πλούσιοι και οι ισχυροί κάνουν συνήθως ό,τι τους βολεύει. Για αυτό το λόγο δεν μπορούμε να περιμένουμε από το Διεθνές Δικαστήριο να ασχολείται με τα εγκλήματα του NATO. Δείτε για παράδειγμα τη Δίκη της Νυρεμβέργης. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι οι άνθρωποι που καταδικάστηκαν εκεί ανήκουν στο χειρότερο είδος εγκληματιών που είχε ποτέ η ανθρωπότητα. Όμως εγκλήματα πολέμου έκαναν και η Αμερική και η Βρετανία. Και ποια λύσει βρήκε η Νυρεμβέργη; Είπαν ότι οι αρχές πρέπει να ισχύουν για όλους, και στην πράξη ήταν ως εξής: τα εγκλήματα πολέμου ήταν μόνο εκείνα που διέπρατταν «εκείνοι». Οι ΗΠΑ και η Βρετανία απαλλάχτηκαν από τη Δίκη, επειδή αυτές οι χώρες είναι πολύ ισχυρές για να μπορέσει κανείς να τους ζητήσει ευθύνες.

- Ο Μιλόσεβιτς Βρίσκεται Χάγη. Πως προβλέπεται να τερματιστεί αυτή η Δίκη;

N.T: Η κατηγορίες κατά του Μιλόσεβιτς δεν έχουν γερή βάση, πράγμα που φαίνεται και από την ίδια τη ροή της δίκης ως τώρα. Τον κατηγορούν π.χ. για τη σφαγή στη Σρεμπρένιτσα, ενώ ταυτόχρονα μια πολύ σοβαρή ολλανδική έρευνα για τη Σρεμπρένιτσα τον απελευθερώνει από την ευθύνη. Είναι πολύ δύσκολο να τον κατηγορήσει κανείς για γενοκτονία. Κι όμως, η πρόγνωσή μου είναι ότι το δικαστήριο θα τον προκηρύξει ένοχο. Αυτό είναι το μόνο σίγουρο. Η δίκη αυτή έχει υπερβολικά μεγάλη πολιτική σημασία για τη Δύση για να αφήσει το Δικαστήριο της Χάγης να τον ανακηρύξει αθώο. Όπως είναι ασύλληπτο να κατηγορηθούν οι ηγέτες της Δυτικής Συμμαχίας για τα σοβαρά εγκλήματα που έπραξαν όχι μόνο στη Σερβία, αλλά και σε άλλα μέρη του κόσμου. Ας μην ξεχάσουμε ποια είναι η φύση του Δικαστηρίου της Χάγης. Πρόκειται, χωρίς καμία αμφιβολία για μια πολιτική δίκη.

- Το Πεντάγωνο, το NATO και τα Δυτικά Media κατασκεύασαν τον όρο collateral damage (παράπλευρες ζημιές) για να δικαιολογήσουν το θάνατο αμάχων πολιτών που προκάλεσαν οι αμερικάνοι στρατιώτες...

N.T. Η γλώσσα είναι στην υπηρεσία της δημιουργίας συγκεκριμένης γνώμης, έτσι ώστε να οδηγηθούν οι άνθρωποι να σκέφτονται σύμφωνα με τις κυβερνούσες δομές

και μ' αυτό τον τρόπο να είναι υπάκουοι. Η πρώτη αποτελεσματική προπαγάνδα κατάγεται από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν στην Βρετανία δημιουργήθηκε Υπουργείο Πληροφοριών με σκοπό τον έλεγχο της παγκόσμιας κοινής γνώμης. Ο κύριος στόχος αυτού του Υπουργείου ήταν να επηρεάσει την αμερικάνικη κοινή γνώμη και να την πείσει πως οι πολεμικοί στόχοι της Βρετανίας ήταν ευγενείς. Ως γνωστόν η αμερικάνικη κοινή γνώμη είχε μια ειρηνιστική διάθεση και δεν ήθελε να έχει καμία σχέση με το ευρωπαϊκό πόλεμο. Όμως η Βρετανία χρειαζόταν την αμερικάνικη υποστήριξη. Και χάρη σ' αυτή τη προσπάθεια οι Βρετανοί το κατάφεραν απόλυτα το στόχο τους. Οι Αμερικάνοι, που ήταν απόλυτα αδιάφοροι ως προς το πόλεμο εκείνο, έγιναν μέσα σε μία νύχτα φανατικοί αντί-Γερμανοί! Στην Αμερική επικράτησε τότε πολεμική υστερία.

- Ένα μεγάλο κομμάτι της δραστηριότητάς σας αφιερώνεται ακριβώς σ' αυτό το τομέα, στην βιομηχανία της προπαγάνδας...

N.T: Πράγματι, το PRI (Public Relations Industry) δημιουργήθηκε γύρω στις 1920 στις ΗΠΑ. Μιλάμε για τους ειδικούς πάνω στον έλεγχο της κοινής γνώμης. Πρόκειται όχι μόνο για έλεγχο πάνω σε εκείνα που πρέπει να σκεφτόμαστε και τι να αγοράσουμε (on-job-control), αλλά και για τον αυτοέλεγχο πάνω στο τι πρέπει να σκέφτεστε, δηλαδή τι πρέπει να βγάλετε από το κεφάλι σας (off-job control). Μιλάμε για μια φιλοσοφία που πρέπει να πείσει τον άνθρωπο πως οι προσπάθειες του να αντισταθεί στο κυβερνών καθεστώς είναι καταδικασμένες σε αποτυχία και ότι ο αγώνας του είναι μάταιος, χωρίς νόημα. Για αυτό το λόγο πρέπει να παρασύρουν τον άνθρωπο να σκέφτεται τα επιπόλαια πράγματα της ζωής, τα αντικείμενα της μόδας. Πρόκειται για μια τεράστια βιομηχανία η οποία δεν περιορίζεται μόνο στις διαφημίσεις, αλλά φτάνει σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας, από το δημοτικό σχολείο μέχρι το πανεπιστήμιο. Πρόκειται για ένα καθαρά αμερικάνικο μοντέλο, που έχει μια ακραία αυτοπεποίθηση. Το Mein Kampf του Αδόλφου Χίτλερ γράφει γι' αυτό το θέμα. Ο Χίτλερ ήταν βαθιά εντυπωσιασμένος με την Βρετανό-αμερικάνικη προπαγάνδα και είπε πως η προπαγάνδα και όχι ο στρατιώτης αποφάσισε ποιος θα νικήσει στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Και οι Μπολσεβίκοι το ήξεραν αυτό αλλά η δική τους προπαγάνδα ήταν υπερβολικά αλύγιστη για να είναι αποτελεσματική.

- *Κατά πόσο οι δημοσιογράφοι έγιναν ένα κομμάτι αυτής της βιομηχανίας; Τώρα πλέον έχουμε και τον όρο embedded journalist...*

N.T: Έχει ενδιαφέρον το γεγονός πως οι δημοσιογράφοι ήταν έτοιμοι να δεχτούν κάτι τέτοιο. Όμως ούτε ένας τίμιος δημοσιογράφος δεν θα ήθελε να τον ονομάσουν «embedded journalist». Όταν ονομάζεται έτσι είναι σαν να λέει «εγώ υπηρετώ την κυβερνητική προπαγάνδα». Όμως οι περισσότεροι το αποδέχονται αυτό και μ' αυτό τον τρόπο αποδέχονται και τη θέση πως ό,τι κάνει η Αμερική είναι σωστό και δικαιολογημένο. Είσαι με τον Αμερικάνικο Στρατό, άρα είσαι ένας αντικειμενικός δημοσιογράφος. Γι' αυτό το λόγο πολλοί μισούν τον Πήτερ Άρνετ και τον Ρόμπερτ Φισκ, επειδή αρνήθηκαν να παίζουν το ρόλο του «embedded journalist». Ο Φισκ είναι γνωστός ειδικός για τη Μέση Ανατολή και καταπληκτικός δημοσιογράφος. Αυτός ξέρει καλά την περιοχή. Στην Αμερική όμως τον περιφρονούν, επειδή είναι ανεξάρτητος. Τον Πήτερ Άρνετ τον κατηγορήσαν γιατί έδωσε συνέντευξη στην Ιρακινή τηλεόραση, ενώ ο Σαντάμ Χουσεΐν ήταν στην εξουσία. Μήπως κάποιος υπέστη προφορική επίθεση, επειδή έδωσε συνέντευξη στην αμερικάνική τηλεόραση;

- *Μήπως στο χώρο των έχουμε ήδη ξεπεράσει της προβλέψεις των αρνητικών ουτοπιών;*

N.T: Έχετε στο νου σας τη Φάρμα των Ζώων του Τζορτζ Όργουελ; Βέβαια αυτός εννοούσε τη Σοβιετική Ένωση. Μην ξεχάσετε, πως έγραψε το βιβλίο πριν από 60 χρόνια. Αλλά ο Όργουελ είχε πει: «Εγώ περιέγραψα σατιρικά την κατάσταση στην Σοβιετική Ένωση, αλλά ας κοιτάξουμε την Αγγλία μας!» Αυτός στην ουσία μιλούσε για τις ανεπιθύμητες ιδέες που αποσιωπούνται και δεν απαγορεύονται. Η αιτία είναι το γεγονός πως ο Τύπος βρίσκεται στα χέρια των πλούσιων προσώπων και ομάδων και εκείνοι έχουν συμφέρον να λέγονται και να γράφονται μόνο συγκεκριμένα πράγματα. Δεν υπάρχει λοιπόν «υπουργείο της λογοκρισίας», αλλά πολύ αυστηρά προσέχουν την αρχή του «politically correct». Τα παιδιά μαθαίνουν από μικρά τι είναι καλό να λένε και τι είναι καλύτερα να μην αναφέρουν.

- *Πιο είναι το κύριο χαρακτηριστικό των σημερινών αμερικανικών Media;*

N.T: Τα Media της Αμερικής βλέπουν τους ακροατές τους ή τους αναγνώστες τους όχι σαν πολίτες, αλλά σα καταναλωτές. Το περιεχόμενο των τηλεοπτικών εκπομπών σήμερα είναι φτιαγμένο έτσι ώστε να μείνει η προσοχή του ακροατή πρώτα απ' όλα εκεί που είναι η διαφήμιση, ενώ η πληροφόρηση των πολιτών είναι σε δεύτερη μοίρα. Όπως φτιάχνεται η διαφήμιση για απορρυπαντικό έτσι και το CNN φτιάχνει την διαφήμισή του όχι για τις ειδήσεις, αλλά για τις πεποιθήσεις του.

- Κι εσείς προσωπικά έχετε μεγάλη εμπειρία με το αμερικάνικο Τύπο...

N.T: Θα σας αναφέρω το παράδειγμα με το βιβλίο μου Fateful Triangle από το 1983. Μιλούσα τότε πολύ κριτικά για τη πολιτική του Ισραήλ. Αυτό μπόρεσα να το δημοσιεύσω στον Καναδά, στην Αγγλία, Αυστραλία ακόμη και στο Ισραήλ. Όμως ήταν σχεδόν αδύνατον να το δημοσιεύσω στις ΗΠΑ! Και αυτό είναι χαρακτηριστικό για την Αμερική. Πολλά περιοδικά από την Ευρώπη και το Ισραήλ καθώς και από άλλες περιοχές του κόσμου, μου παραγγέλνουν άρθρα για τη Μέση Ανατολή, αλλά αυτό είναι σχεδόν αδιανόητο στην Αμερική, επειδή οι ΗΠΑ είναι μια ακραία ιδεολογική κοινωνία και η κάθε άποψη που απέχει από το politically correct γίνεται περιθωριοποιημένη. Και κάτι άλλο. Η Anti-Defamation League (ADL), δηλαδή η εβραϊκή οργάνωση στις ΗΠΑ B'nai B'rith, διατηρεί φάκελό μου με πάνω από 150 σελίδες. Πως βρήκαν τον φάκελο μου; Παρακολουθούν τις δραστηριότητές μου, κρυφακούν τα τηλεφωνήματά μου, κι έπειτα τα προωθούν στους ανθρώπους με τους οποίους πρέπει π.χ. να έχω συζήτηση στο ραδιόφωνο ή στη τηλεόραση τις επόμενες μέρες.

- Άρα η κατάσταση στην Αμερική, ως προς το θέμα αυτό, θυμίζει πολύ την κατάσταση στην Γερμανία!

N.T: Ναι! Η Γερμανία βρίσκεται φυσιολογικά σε δύσκολη θέση. Η εβραϊκή κοινότητα στη Γερμανία χρησιμοποιεί το Ολοκαύτωμα με σκοπό να αποδυναμώσει τη κάθε κριτική κατά του Ισραήλ. Μ' αυτό τον τρόπο να γίνεται κατάχρηση του Ολοκαυτώματος, κάτι που θεωρώ ακραία μίζερο.

- Ζούμε στην εποχή της παγκοσμιοποίησης της αγοράς, όπου πολύ σημαντική θέση κατέχει η παγκοσμιοποίηση των Media. Τι σημασία έχει αυτό για τον Τύπο στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, που βιώνουν την φάση της λεγόμενης μετάβασης;

N.T. Αυτό σημαίνει πρώτα απ' όλα αύξηση των διαφημίσεων και κατόπιν όλων των ξένων προϊόντων. Αφού προέρχεται από τη Δύση, το δικό του κεφάλαιο είναι πολύ πιο ισχυρό σε σχέση μ' εκείνο από τη Σερβία κι αυτό οδηγεί στην συγκέντρωση των Media στα χέρια λίγων ιδιοκτητών. Όταν μιλάμε για εκδοτική πολιτική, τότε ο Τύπος θα παρουσιάζει την άποψη εκείνων που κατέχουν το κεφάλαιο. Ο αριθμός των θεμάτων και η ποιότητα θα γίνουν πολύ πιο φτωχά και θα αυξηθούν οι διαφημίσεις. Οι ιδιοκτήτες των εφημερίδων στις χώρες του πρώην Ανατολικού μπλοκ, κυρίως οι ξένοι από τη Δύση, δεν νιώθουν καμία ευθύνη για αυτές τις χώρες. Το βασικό τους συμφέρον είναι το κέρδος. Επίσης θέλουν να παράγουν ένα τέτοιο είδος αναγνωστών, που ν' ανταποκρίνονται στα δικά τους συμφέροντα. Να παράγουν στους καταναλωτές τους τεχνητές ανάγκες, έναν αμερικάνικο τρόπο ζωής. Το κεφάλαιο από τη Δύση, που ελέγχει τα Media στις υπανάπτυκτες χώρες, έχει για στόχο τον κατακερματισμό της κοινωνίας, να μετατρέψει το άτομο σε παθητικό απομονωμένο καταναλωτή, που δεν είναι σε θέση να συμμετέχει στην πολιτική ζωή της χώρας του, και με αυτό τον τρόπο να μην μπορέσει να ενοχλεί τους ισχυρούς και πλούσιους. Ένας αναγνώστης εφημερίδας ή τηλεθεατής έχει μόνο το δικαίωμα να είναι παθητικός καταναλωτής, να επιλέγει τα κανάλια και τα προγράμματα. Η τηλεόραση με τις διαφημίσεις της καλλιεργεί την εξάρτηση και παράγει τους ανθρώπους που θα τους ελέγχει. Πρόκειται για ένα πολύ ύπουλο και βρόμικο τρόπο χειραγώγησης των ανθρώπων. Ούτε οι ντήλερ ναρκωτικών δεν κάνουν καμιά άλλη δουλειά: πρώτα μοιράζουν στα παιδιά μπροστά στο σχολεία τα ναρκωτικά δωρεάν και μετά, όταν τα παιδιά γίνονται εξαρτημένα, τους ζητούν λεφτά.

- Κατά τη γνώμη σας, ποια είναι η βασική λειτουργία των σημερινών Media;

N.T: Η κύρια λειτουργία τους συνίσταται στο να πουλάνε το κοινό τους, το οποίο πολλές φορές ανέρχεται σε κάποια εκατομμύρια, στους βασικούς πελάτες τους, δηλαδή στις διαφημιστικές εταιρείες. Ένα μεγάλο αμερικάνικο κανάλι, όπως είναι το CBS, δε ζει από τις συνδρομές. Η κύρια πηγή των κερδών τους προέρχεται από τις τηλεοπτικές διαφημίσεις. Και αυτοί που αγοράζουν τις διαφημίσεις δεν έχουν

συμφέρον να έχουν στο πρόγραμμα κάποια συζήτηση, που θα μπορούσε να ενθαρρύνει τους ανθρώπους να σκεφτούν με το δικό τους μυαλό, να κάνουν ερωτήσεις, να συμμετάσχουν στην πολιτική ζωή της γειτονιάς τους, της πόλης ή του κράτους.

- Πολλοί πιστεύουν ότι το Internet εμπλουτίζει τον Τύπο, επειδή τον εκδημοκρατίζει. Εσείς μοιράζεστε αυτήν την άποψη;

N.T: Μέχρι και πριν το Α' Παγκόσμιο Πόλεμο στην Αγγλία και στις ΗΠΑ υπήρχε μεγάλος ανεξάρτητος Τύπος. Αυτός σιγά-σιγά εξαφανίστηκε, επειδή τον εξαγόραζε ο ιδιωτικός τομέας, οι ισχυρές εταιρίες, η ίδια η οικονομία. Με το Internet είναι καλά να περιμένουμε. Θα νικήσει κι εδώ η οικονομία; Ήδη τώρα βλέπουμε μια ξεκάθαρη τάση σχετικά με το Internet, μια επιχειρηματική προσπάθεια να μετατρέψει το Internet σε ένα Shopping Service, όπου ο καταναλωτής θα μπορεί να αγοράσει τα πάντα χωρίς να κουνηθεί έξω από το σπίτι του. Ευτυχώς ένα μεγάλο ποσοστό του κόσμου δεν σκέφτεται σαν τις μεγάλες εταιρίες, αρνείται να υποβαθμιστεί σε παθητικούς καταναλωτές. Θα υπάρχει αγώνας γύρω από το Internet. Το τελικό αποτέλεσμα δύσκολα μπορούμε να το προβλέψουμε.

- Η 11η Σεπτεμβρίου 2001 είναι πολύ σημαντική. Ποια είναι η πιο σημαντική αλλαγή στην αμερικάνικη πολιτική μετά από εκείνο το γεγονός; Επίσημα η Ουάσινγκτον κάνει πόλεμο «κατά της τρομοκρατίας».

N.T: Η σημαντικότερη αλλαγή μετά τις 11η Σεπτεμβρίου είναι η δημιουργία των αμερικάνικων βάσεων στην Κεντρική Ασία, για παράδειγμα στο Ουζμπεκιστάν. Οι Αμερικάνοι είναι στρατιωτικά παρόντες σε μια περιοχή στην οποία δεν ήταν ποτέ. Τώρα πια οι αμερικάνικες βάσεις καλύπτουν όλο τον κόσμο. Στη Κίνα και στη Ρωσία αυτά δεν αρέσουν καθόλου, γιατί συμβαίνουν κοντά στα δικά τους σύνορα. Το Ιράν επίσης έχει το λόγο να τα βλέπει όλα αυτά με καχυποψία. Αυτό που κινητοποιεί την Αμερική σ' αυτά τα βήματα δεν έχει καμία σχέση με τρομοκρατία, αλλά πρόκειται για τον έλεγχο πάνω στο φυσικό πλούτο. Δεν πρόκειται μόνο για τα πετρέλαια. Πολύ σημαντικό είναι και το νερό. Το νερό θα μπορούσε να γίνει σύντομα το ίδιο σημαντικό, αν όχι και πιο σημαντικό από το πετρέλαιο. Οι πιο σημαντικές πηγές νερού της Μέσης Ανατολής βρίσκονται στην ανατολική Τουρκία. Τη δεκαετία του

1990 υπήρξαμε μάρτυρες του πογκρόμ κατά των Κούρδων. Για τον Μπους είναι σημαντικό να φοβίζει τους Αμερικάνους. Πρέπει να εξασθενήσει την κοινωνική ασφάλιση και πρόνοια, που υπάρχουν για το καλό των μεγάλων και χαμηλών κοινωνικών στρωμάτων. Ο καλύτερος τρόπος να ελέγχει τους ανθρώπους είναι να τους φοβίσεις. Το Πεντάγωνο και τα εργοστάσια που έχουν σχέση με την στρατιωτική βιομηχανία είναι οι κύριοι κερδοσκόποι της 11ης Σεπτεμβρίου.

- Ποιος τώρα έχει σειρά; Σύρια, Υεμένη ή Ιράν;

N.T: Το Ιράν είναι εδώ ο μεγαλύτερος αντίπαλος. Σε σχέση μ' αυτή τη χώρα το Ιράκ ήταν «παιδικό παιχνίδι». Είναι γνωστό ότι το 12% της αεροπορίας του Ισραήλ βρίσκεται στη νότια Τουρκία. Το Ιράν ήταν ανέκαθεν πρόβλημα για το Ισραήλ. Η επιρροή του Ιράν πάνω στο Λίβανο είναι οφθαλμοφανής, αλλά και στο Ιράκ μέσω των Σηιτών. Το Ισραήλ δεν μπορεί από μόνο του εναντίον του Ιράν και για αυτό το λόγο προσπαθεί εδώ και χρόνια να βάλει μέσα στο παιχνίδι και την Αμερική. Το Ισραήλ κατέχει μια μεγάλη αεροπορική στρατιωτική δύναμη, μεγαλύτερη από μια Βρετανία, και μερικές εκατοντάδες πυρηνικές βόμβες. Στο NATO μόνο οι ΗΠΑ έχουν μεγαλύτερη αεροπορική δύναμη. Κι αυτή η ιστορία για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν είναι μόνο μία ιστορία για κοινή γνώμη...

- Πολλοί βλέπουν τη Κίνα ως το μεγάλο ανταγωνιστή της Αμερικής. Όμως γιατί το Πεκίνο δεν αντιδρά στην καταπάτηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων από την Αμερική;

N.T: Η Κίνα κατά καιρούς το κάνει αυτό. Θα μπορούσε φυσικά να κάνει και περισσότερο. Γιατί όμως σιωπά; Υπάρχουν μερικοί λόγοι για αυτό. Οι ΗΠΑ έχουν ηγεμονία πάνω στο παγκόσμιο σύστημα της πληροφόρησης: αν οποιοσδήποτε κάνει κάποια κριτική στην Ουάσινγκτον, κανένας δεν θα τον ακούσει. Έπειτα η κινέζικη πολιτική ελίτ φιλοδοξεί να έχει τα προνόμια που αυτή τη στιγμή απολαμβάνει η Αμερική με τους δικούς της συμμάχους. Γιατί λοιπόν να αποκαλύπτουν τα εγκλήματα τα οποία οι ίδιοι προσωπικά θαυμάζουν;

- Στην Ευρώπη και στον κόσμο γίνεται πολύς λόγος για τον «ισλαμικό φονταμενταλισμό». Από πού προέρχεται αυτή η απειλή;

N.T: Δεν υπάρχει κανένα μυστικό. Αυτοί μόνοι τους μιλούν δημόσια ποιοι είναι οι στόχοι τους και τα κίνητρά τους. Πολύ πιο ενδιαφέρον είναι το ερώτημα πως δημιουργήθηκαν αυτές οι στρατιωτικές μουσουλμανικές ομάδες. Οι βρετανικές και αμερικάνικες μυστικές υπηρεσίες βρήκαν αυτούς τους τύπους, τους δολοφόνους, τους εξόπλισαν, και τους παρέιχαν στρατιωτική και τρομοκρατική εκπαίδευση. Έπειτα τους άνοιξαν τις πύλες των στρατοπέδων και τους άφησαν να φύγουν από τα «λουριά» τους και να πάνε στο Αφγανιστάν για να πολεμήσουν κατά των Ρώσων. Όταν «καθάρισαν» το Αφγανιστάν, την «ιερή γη» από τους «άπιστους», αυτοί στράφηκαν εναντίον των χθεσινών τους συμμάχων. Έτσι, ήδη από το 1993, οι ισλαμιστές προσπάθησαν να τινάξουν στον αέρα το Σοβιετικό εμπορικό κέντρο και σχεδόν ταυτόχρονα ο Μπιλ Κλίντον έδωσε «πράσινο φως» να έρθουν στη Βοσνία οι τρομοκράτες από το Αφγανιστάν κι έτσι εκείνοι συμμετείχαν στον εμφύλιο πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας.

- *Είμαστε μάρτυρες σχεδόν καθημερινών επιθέσεων ισλαμιστών-καμικάζι σε αμερικανικούς στρατιωτικούς στόχους στο Ιράκ. Πως το σχολιάζετε αυτό;*

N.T.: Οι επιθέσεις αυτοκτονίας σε στρατιωτικά ανώτερο στρατό, που είναι μάλιστα κατακτητής, δύσκολα θα μπορούσαμε να την ονομάσουμε «τρομοκρατική πράξη». Για φανταστείτε τις ιρακινές στρατιωτικές μονάδες να επιτεθούν στη Νέα Υόρκη. Αν κάποιος Αμερικανός, σ' αυτή την περίπτωση, πραγματοποιήσει μια επίθεση αυτοκτονίας στους Ιρακινούς στρατιώτες στη Νέα Υόρκη, θα μπορούσε κανείς να τον ονομάσει «τρομοκράτη»; Το πιο πιθανόν είναι τα δικά μας Media θα τον δόξαζαν ως έναν ακόμη ήρωα κι αυτός θα λάμβανε μια τιμητική θέση στη δική μας ιστορία. Η Αμερική είναι εκείνη που επιτέθηκε στο Ιράκ και προηγουμένως και στη Σερβία και όχι το αντίθετο.

- *Και τι λέτε για τους κρατούμενους στην αμερικανική βάση του Γκουαντανάμο;*

N.T.: Πρόκειται για πολύ σκληρή καταπάτηση των βασικών αρχών των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

- *Ποιος είναι ο ρόλος της Μ. Βρετανίας μέσα σε όλα αυτά;*

Ν.Τ.: Ο Τόνυ Μπλερ είναι ένας καλός διαφημιστικός πράκτορας και υπηρετεί πιστά τα συμφέροντα της Αμερικής. Η Βρετανία ήταν για πολύ καιρό μια κυρίαρχη παγκόσμια δύναμη. Μετά το 1945 το Λονδίνο βρέθηκε μπροστά στην επιλογή: Να γίνουμε όπως κάθε άλλη χώρα ή να γίνουμε ο αδύναμος σύμμαχος μιας δυνατής Αμερικής; Η Βρετανία αποδέχθηκε το δεύτερο: «Ναι, εμείς δεχόμαστε το ρόλο του αδύναμου συνταίρου και την Αμερική μπορούμε να τη βοηθήσουμε, γιατί κατέχουμε εμπειρία αρκετών αιώνων πώς να υποτάσσουμε τις ξένες χώρες και να εξοντώνουμε τους λαούς. Αυτό ξέρουμε να το κάνουμε». Αυτός είναι ο ρόλος της Βρετανίας. Και είναι μίζερο αυτό.

- *Κύριε Τσόμσκι, για να υπερασπίζεται ένας άνθρωπος τέτοιες απόψεις, εκτός από γνώση χρειάζεται και γενναιότητα. Εσείς έχετε κι αυτό;*

Ν.Τ.: Σε μια χώρα, όπως οι ΗΠΑ, ο βαθμός του ρίσκου γι' αυτού του είδους τη δραστηριότητα είναι πολύ χαμηλός. Φυσικά κι εκεί υπάρχει ρίσκο. Αν είστε φτωχός μαύρος και προσπαθείτε να οργανώσετε τους μαύρους, χρειάζεται να είστε γενναίος, γιατί μπορούν να σας σκοτώσουν. Αν όμως είστε λευκός, σχετικά ευκατάστατος, μορφωμένος, τότε δεν χρειάζεστε και πολύ γενναιότητα...

Η μετάφραση έγινε από τη Μίλιτσα Κοσάνοβιτς

Δημοσιευμένο στις 16 Μαρτίου 2011 στο <https://zenithmag.wordpress.com/>